

GUIDE – FÖR ATT DU SKA KÄNNA DIG TRYGG MED OCH KOMMA IGÅNG MED DIGITAL FYSIOTERAPI

VAD ÄR ETT DIGITALT MÖTE? VILKA FORMER FINNS DET?

Ett digitalt möte är ett möte som utförs mot ersättning och som tillhandahålls på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare, i det här fallet patienten/kunden. Som ett digitalt möte räknas videomöte i realtid, chatt med patienten samt meddelandehantering asynkront. (Asynkront kan beskrivas som digital brevväxling, man skriver alltså meddelanden till varandra men inte i nutid.)

Via det digitala systemet kan träningsprogram, checklistor och annat arbetsmaterial lagras/sändas mellan vårdgivare och patient på ett säkert sätt. Patienten kan berätta om funktioner och symtom samt registrera träningstillfällen som fysioterapeuten sedan kan återkoppla till. Det digitala programmet blir ett redskap för patienten och fysioterapeuten i deras regelbundna kontakt. Patienten loggar in när det passar och eftersom allt sparas kan patienten logga in flera gånger och ta del av materialet.

HUR KOMMER JAG IGÅNG? ATT TÄNKA PÅ INFÖR START AV DIGITALA BESÖK!

Som fysioterapeut behöver du ett digitalt verktyg/system som hanterar personuppgifter på ett korrekt sätt och som hjälper dig i mötet med patienten. Det digitala systemet kan ses som "rummet" ni annars skulle ha mötts i, där kan du samtala, ge ut råd och träningsprogram samt skriva meddelanden till patienten. Ofta ingår teknisk support vid uppstart från det företag där du köper in systemet. Du behöver också en kamera och en mikrofon. På de flesta bärbara datorer är detta inbyggt men om du har en stationär dator behöver du köpa till detta.

För kundens del räcker det med en smartphone eller en surfplatta då de har inbyggd kamera och mikrofon, men patienten kan även använda en dator. Patienten behöver också ha ett Mobilt Bank-Id.

I VILKA FALL OCH FÖR VEM PASSAR DIGITAL FYSIOTERAPI?

Naturligtvis är det individuellt huruvida patienten passar för digital fysioterapi eller inte men generellt kan sägas att det bör vara en patient som självständigt kan ta ansvar för sin fysioterapi. Om du har möjlighet och kan träffa patienten för traditionellt nybesök första gången kan det vara bra för att känna in hur patienten ställer sig till att sedan

fortsättningsvis mötas digitalt. Det passar extra bra för utomlänspatienter och/eller patienter med lång resväg,

Att tillgängligheten ökar kan det göra att patienten söker vård på detta sätt. Digital fysioterapi passar bra när det gäller planerad regelbunden kontakt oavsett omständigheter. Patienten behöver kunna förstå instruktioner och att kunna kommunicera på ett tillförlitligt sätt. För personer med funktionsnedsättning kan det passa bra om det är ett tydligt anpassat system och det finns idag flertalet appar och tjänster som kan underlätta för personer med funktionsnedsättning i digitala stöd.

DET ÄR FRÄMST TVÅ LAGAR SOM REGLERAR BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER VID DIGITAL VÅRD

Patientdatalagen

Behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården regleras i **patientdatalagen**. Patientdatalagen ska tillämpas av alla vårdgivare och reglerar bl a:

- Inre sekretess, vilket innebär att bara den som behöver uppgifterna i sitt arbete inom hälso- och sjukvården får ta del av patientuppgifter.
- Att vårdgivare har möjlighet att ge patienten direktåtkomst, exempelvis via internet, till dennes vårddokumentation.
- Att patienten har rätt att spärra uppgifter både i vårdgivarens journalsystem och för andra vårdgivare vid sammanhållen journalföring. (Sammanhållen journalföring innebär att flera vårdgivare kan ge och få direktåtkomst till varandras journalhandlingar.)

Dataskyddsförordningen dvs GDPR (The General Data Protection Regulation)

Denna förordning gäller i hela EU och har till syfte att skydda personuppgifter. I den finns grundläggande principer som du som arbetar med personuppgifter behöver förstå och tillämpa. Principerna innebär bl. a att du:

- Bara får samla in personuppgifter för specifika, särskilt angivna och berättigade ändamål. Du får heller inte samla in och spara fler personuppgifter än vad som behövs.
- Ska se till att personuppgifterna är riktiga samt radera dem när de inte längre behövs.
- Ska skydda personuppgifterna så att inte förloras eller så att inte obehöriga får tillgång till dem.

Du måste kunna visa att och hur du följer bestämmelserna i lagarna ovan genom att ha skriftliga rutiner kring hur du reglerar behörigheter och åtkomst av information samt hur detta kontrolleras med t ex regelbundna loggkontroller.

I olika system behandlas samtycke på olika sätt. I matrisen kan du läsa mer om hur varje system tar hänsyn till de olika juridiska aspekterna.

SEKRETESS

När sekretessbelagd information ska förmedlas via internet behöver du som vårdgivare vara särskilt aktsam. En vårdgivare som använder internet vid behandling av personuppgifter är ansvarig för att överföring av uppgifterna görs på ett sådant sätt att inte obehöriga kan ta del av dem. Du behöver säkerställa att åtkomst till uppgifterna föregås av stark autentisering, dvs en inloggningslösning som ställer krav på att identiteten kontrolleras på minst två olika sätt, tex e-legitimation med SITHS kort eller mobilt Bank-Id.

Detta är en av anledningarna till att du som vårdgivare behöver ett system för ändamålet och inte kan använda dig av t ex Facetime, Zoom eller Teams.

I de digitala program som finns att tillgå har man tagit hänsyn till detta och SIHTIS kort krävs ofta av vårdgivaren medan patienten behöver verifiera sin identitet med Mobilt Bank-Id.

JOURNALFÖRING

Systemet du köper in för att ha digitala möten; videomöten, chatt och meddelandefunktion kan vara kopplat till ditt journalsystem men behöver inte vara det. Om du önskar kan du ha kvar det journalsystem du använder idag och använda det digitala systemet som ett hjälpmedel i mötet med patienten. Du kan se det digitala mötessystemet som "rummet" där du och patienten möts. Då kan du fortsätta att journalföra i det system du gör idag.

De flesta digitala system på marknaden är uppbyggda för att spara texter som en journalhandling och även om du väljer att inte föra din journal i det systemet så sparas därför anteckningar, chattar och meddelanden. Videomöten och samtal sparas dock oftast inte, detta pga att det upptar så mycket plats vid lagring. Mer om hur olika system handskas med lagring och hantering av data kan du läsa om i matrisen.

CE-MÄRKNING

Samma medicinska riktlinjer gäller vid digitala vårdtjänster som vid fysiska besök. CE-märkning är en information om att kraven i föreskrifterna är uppfyllda och innebär att tillverkaren har tillverkaransvaret dvs har ansvaret att produkten överensstämmer med produktkraven. Det finns en osäkerhet kring vad som gäller kring CE märkning kring välfärdsteknik och digitala hjälpmedel och företagen som tagit fram systemen tolkar kravet av CE märkning olika. Därav har inte alla CE märkt sina system. Alla nedanstående system följer den juridik som krävs i stora drag och i matrisen beskrivs övergripande hur systemet handskas med personuppgifter med hänsyn till patientdatalagen och GDPR samt om systemet är CE märkt eller inte.

EKONOMI – VAD KAN MAN TA BETALT FÖR?

Ersättning för digitala vårdkontakter regleras i vårdgivarens avtal med regionen. Flera regioner har nu gått ut med att ett sjukvårdsbesök via video, dvs ett digitalt besök, ersätts och gäller då kontakten är av sådan omfattning att den ersätter ett mottagningsbesök och sker i realtid. Chattfunktion och meddelandehantering ersätts i viss mån.

Precis som vid vanliga besök finns i de flesta system alternativ för patienten att betala med faktura eller kort.

Mer information hittar du här:

<https://www.datainspektionen.se/lagar--regler/patientdatalagen/>

<https://www.datainspektionen.se/lagar--regler/dataskyddsförordningen/rattslig-grund/avtal-med-den-registrerade/behandling-av-personuppgifter-vid-tillhandahållande-av-onlinetjänster/>

<https://div.socialstyrelsen.se/juridiskt-stod/patientjournal-innehall-i-en-patientjournal>

<https://www.vardanalys.se/rapporter/tre-perspektiv-pa-digitala-vardbesok/>

<https://skr.se/halsasjukvard/ehalsa/digitalavardtjansteriprimarvarden/ersattningardigitalavardtjansteriprimarvarden.28836.html>

<https://skr.se/download/18.71dfc29d16bc118c79d62f5/1562328895540/Digitala-vardtjanster.pdf>

https://skr.se/download/18.1509f18f17059700521f0222/1582650823232/avgifter_öppen_slutenvard_2020_uppdaterad.pdf

<https://www.1177.se/sa-fungerar-varden/kostnader-och-ersattningar/patientavgifter/>

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2018-11-2.pdf>

<https://div.socialstyrelsen.se/juridiskt-stod>

<https://div.socialstyrelsen.se/juridiskt-stod/samtycke>

<https://www.pedro.org.au/english/evidence-to-guide-telehealth-physiotherapy/>